
OIKEAMIELINEN TUOMARI

Vastaa jäljempänä oleviin kysymyksiin tarinan "Oikeamielinen tuomari" pohjalta.

Eräs algerialainen kuningas nimeltänsä Bauakas halusi saada selville, oliko totta, kuten hänelle oli kerrottu, että eräässä hänen kaupungeistaan asui oikeamielinen tuomari, joka kykeni heti näkemään totuuden ja jota yksikään pahantekijä ei koskaan kyennyt harhauttamaan. Bauakas vaihtoi erään kauppiaan kanssa vaatteita ja ratsasti kaupunkiin, jossa tuomari asui.

Kaupungin portilla rampa mies puhutteli kuningasta ja kerjäsi häneltä almuja. Bauakas antoi hänelle rahaa ja oli jo aikeissa jatkaa matkaansa, mutta rampa tarrasi kiinni hänen vaatteisiinsa.

"Mitä haluat?", kysyi kuningas. "Enkö jo antanut sinulle rahaa?"

"Annoittehan te minulle almuja", sanoi rampa, "mutta suokaa minulle vielä yksi palvelus. Antakaa minun ratsastaa kanssanne kaupungin torille saakka, muutoin voin jäädä hevosten ja kamelien jalkoihin."

Bauakas otti ramman taaksensa hevosen selkään ja vei hänet torille saakka. Siellä hän pysäytti hevosensa, mutta rampa ei suostunutkaan laskeutumaan sen selästä.

"Nyt olemme saapuneet torille, mikset nouse pois?", kysyi Bauakas.

"Miksi nousisin?", kerjäläinen vastasi. "Tämä hevonenhan kuuluu minulle. Jos et suostu antamaan sitä takaisin, meidän on mentävä oikeuden eteen."

Ihmiset kuulivat heidän riitelystä ja alkoivat kerääntyä heidän ympärilleen huudellen:

"Menkää tuomarin luo! Hän kyllä ratkaisee kiistanne!"

Bauakas ja rampa menivät tuomarin luo. Oikeutta hakemassa oli muitakin, ja tuomari kutsui eteensä jokaisen vuorollaan. Ennen Bauakasta ja rampaa hän kuuli erästä kirjanoppinutta ja talonpoikaa. He olivat tulleet käräjoimään naisesta: talonpoika väitti tätä vaimokseen, ja kirjanoppinut puolestaan omakseen. Tuomari kuunteli molempia, oli hetken hiljaa, ja sanoi sitten:

"Jättäkää nainen tänne minun luokseni ja tulkaa takaisin huomenna."

Kun he olivat menneet, muuan teurastaja ja öljykauppias astuivat tuomarin eteen. Teurastaja oli veren peitossa ja öljykauppias öljyn. Kädessään teurastaja piteli rahasummaa, ja öljykauppias puristi teurastajan kättä otteessaan.

"Olin ostamassa öljyä tältä mieheltä", teurastaja kertoi, "ja kun otin esiin kukkaroni maksaakseni hänelle, hän tarttui käteeni ja yritti siepata minulta kaikki rahani. Sen vuoksi olemme tulleet luoksenne - minä kukkarostani ja hän kädestäni kiinni pitäen. Mutta rahat ovat minun, ja hän on varas."

Silloin öljykauppias puhkesi puhumaan: "Tuo ei ole totta", hän sanoi. "Teurastaja tuli luokseni ostamaan öljyä, ja kun olin kaatanut hänelle kannun täyteen, hän pyysi minua vaihtamaan kultarahan pienemmäksi. Kun otin rahani esiin ja laitoin ne penkille, hän sieppasi ne ja yritti juosta tiehensä. Sain hänen kädestään kiinni, kuten näette, ja toin hänet tänne teidän luoksenne."

Tuomari oli hetken hiljaa ja sanoi sitten: "Jättäkää rahat tänne minun luokseni ja tulkaa takaisin huomenna."

Kun hänen vuoronsa tuli, Bauakas kertoi, mitä oli tapahtunut. Tuomari kuunteli häntä ja pyysi sitten kerjäläistä puhumaan.

"Kaikki mitä hän sanoi on valetta", sanoi kerjäläinen. "Hän istuskeli maassa, ja kun minä ratsastin kaupungin halki, hän pyysi minua ottamaan hänet kanssani ratsaille. Otin hänet hevoseni selkään ja vein hänet sinne, mihin hän halusikin. Mutta kun pääsimme perille, hän kieltäytyi nousemasta pois ja sanoi, että hevonen on hänen, mikä ei ole totta."

Tuomari mietti hetken ja sanoi sitten: "Jättäkää hevonen tänne luokseni ja tulkaa takaisin huomenna."

Seuraavana päivänä oikeuteen kerääntyi paljon väkeä kuulemaan tuomarin ratkaisut.

Ensin tulivat kirjanoppinut ja talonpoika.

"Vie vaimosi", tuomari sanoi kirjanoppineelle, "ja annettakoon talonpojalle viisikymmentä raipaniskua."

Kirjanoppinut vei vaimonsa, ja talonpoika sai rangaistuksensa.

Sitten tuomari kutsui teurastajan.

"Rahat ovat sinun", hän sanoi tälle. Ja osoittaen sormellaan öljykauppiasta hän sanoi: "Antakaa hänelle viisikymmentä raipaniskua."

Seuraavaksi hän kutsui Bauakaksen ja ramman.

"Pystytkö tunnistamaan hevosesi kahdenkymmenen muun joukosta?", hän kysyi Bauakakselta.

"Pystyn", tämä vastasi.

"Entä sinä?", hän kysyi rammalta.

"Pystyn", sanoi rampa.

"Tulehan mukaan", tuomari sanoi Bauakakselle.

He menivät tallille. Bauakas osoitti heti hevostaan kahdenkymmenen muun joukosta. Sitten tuomari kutsui ramman tallille ja käski tätä osoittamaan oikean hevosen. Rampa tunnistikin hevosen ja osoitti sitä. Sitten tuomari palasi istuimelleen.

"Ota hevonen, se on sinun", hän sanoi Bauakakselle. "Antakaa kerjäläiselle viisikymmentä raipaniskua."

Kun tuomari lähti oikeuspaikalta kotiinsa, Bauakas seurasi häntä.

"Mitä haluat?", tuomari kysyi. "Etkö ole tyytyväinen ratkaisuuni?"

"Olen tyytyväinen", Bauakas sanoi. "Mutta haluaisin kuulla, kuinka tiesitte, että nainen oli kirjanoppineen vaimo, että rahat kuuluivat teurastajalle ja että hevonen oli minun eikä kerjäläisen."

"Naisesta tiesin tällä tavoin: Aamulla haetin hänet luokseni ja sanoin: 'Täyttäisitkö mustepulloni.' Hän otti mustepullon, pesi sen nopeasti ja näppärästi sekä täytti musteella; hän oli siis tottunut tällaisiin tehtäviin. Jos hän olisi ollut talonpojan vaimo, hän ei olisi tiennyt, miten se tehdään. Tämä osoitti, että kirjanoppinut puhui totta."

"Ja näin tiesin rahoista: Panin ne kuppiin, jonka täytin vedellä, ja katsoin aamulla, oliko pintaan noussut yhtään öljyä. Jos rahat olisivat kuuluneet öljykauppiaille, ne olisivat tahriintuneet hänen öljyisistä käsistään. Vedessä ei ollut öljyä; siispä teurastaja puhui totta."

"Hevosesta oli vaikeampaa saada selvää. Rampa tunnsti sen kahdenkymmenen muun joukosta, aivan kuin sinäkin. En kuitenkaan vienyt teitä kahta tallille nähdäkseeni, kumpi tunsi hevosen, vaan nähdäkseeni, kummanko teistä hevonen tunsi. Kun sinä lähestyit sitä, se käänsi päätään ja kurkotti kaulaansa sinua kohti, mutta kun rampa kosketti sitä, se luimisti korviaan ja kohotti yhtä kaviotaan. Sen vuoksi tiesin, että sinä olit hevosen oikea isäntä."

Silloin Bauakas sanoi tuomarille: "En ole kauppias, vaan kuningas Bauakas. Tulin tänne nähdäkseeni, onko totta mitä sinusta puhutaan. Näen nyt, että olet viisas tuomari. Pyydä minulta mitä tahansa haluat, niin saat sen palkkioksi."

"En tarvitse palkkiota", vastasi tuomari. "Minulle riittää, että kuninkaani on minua ylistänyt."

Tehtävä 32: OIKEAMIELINEN TUOMARI

R109Q06

Kuinka tuomari tiesi, kuka oli hevosen oikea omistaja?

- A Tuomari pystyi tarkkailemaan hevosta tallissa yön aikana.
- B Kerjäläinen ei kuulostanut oikeudessa yhtä vakuuttavalta kuin Bauakas.
- C Bauakas todisti pystyvänsä tunnistamaan hevosensa nopeammin kuin kerjäläinen.
- D Hevonen osoitti tunnistavansa Bauakaksen, mutta ei tunnistanut kerjäläistä.

Tehtävä 33: OIKEAMIELINEN TUOMARI

R109Q07- 0 1 2 3 8 9

Kaksi lukijaa keskustelelee siitä tarinan kohdasta, jossa kerrottiin talonpojasta ja kirjanoppineesta.



Miten oikeanpuoleinen lukija voisi perustella väitettään?

.....

.....

.....

.....

Tehtävä 34: OIKEAMIELINEN TUOMARI

R109Q08

Oletetaan, että teurastajan ja öljykaupiaan riitajutussa teurastaja olisi valehdellut. Mitä tuomari olisi pitänyt todisteena tästä?

- A Ei verta vedessä.
- B Ei öljyä veden pinnalla.
- C Verta vedessä.
- D Öljyä veden pinnalla.

Tehtävä 35: OIKEAMIELINEN TUOMARI

R109Q09a- 0 1 8 9

R109Q09b- 0 1 8 9

Tässä tehtävässä sinun tulee verrata oman maasi lakia ja oikeutta tarinassa kuvattuun lakiin ja oikeuteen.

Millä yhdellä tavalla oman maasi laki ja oikeus ovat **SAMANLAISIA** kuin tarinassa kuvatut laki ja oikeus?

.....
.....

Millä yhdellä tavalla oman maasi laki ja oikeus ovat **ERILAISIA** kuin tarinassa kuvatut laki ja oikeus?

.....
.....

Tehtävä 36: OIKEAMIELINEN TUOMARI

R109Q10

Mikä seuraavista kuvaa tätä tarinaa parhaiten?

- A Kansantaru.
- B Matkakertomus.
- C Historian kuvaus.
- D Tragedia.
- E Komedia.